

КОМОРА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

САВЕТ ЗА ШТАМПУ

Београд
Ул. Теразије бр.41
Датум : 06.06.2022.год.
Дел.бр. 5509-1394/2022

Ул. Краљице Наталије 28
11000 Београд

ПРЕДМЕТ : НОВА С

- **Допуна жалбе на кршење Кодекса новинара послате електронским путем дана 04.06.2022.године**

Комора социјалне заштите је као професионално удружење је дана 04.06.2022.године послала жалбу на кршење Кодекса новинара у четири текста која су објављена на порталу „Нова С“. Допуна се односи на следеће текстове који се налазе на овом порталу, и то :

- „Нестале девојчице из Дечијег села биле активне на Инстаграму“ текст објављен 02.06.2022.године у 14:01, ауторка текста : Ана Лалић (текст можете пронаћи на следећем линку: <https://nova.rs/vesti/hronika/nestale-devojciice-iz-decijeg-sela-bile-aktivne-na-instagramu/>)
 - У којем је прекршен одељак I Кодекса, који се односи на обавезу новинара да „тачно, објективно, потпуно и благовремено извести о догађајима од интереса за јавност, поштујући право јавности да сазна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије“. У наведеном тексту, аутор на паушалан начин говори о узроцима нестанка малолетника.
 - Иако је новинар дужан да консултује више извора, да ли је оправдано да ти извори буду малолетна лица, корисници Установе коју су деца самовољно напустила: *“Видео сам да су активне на Инстаграму. Мислим да нису очекивале да ће се дићи оволика “фрка”. Њих две су стално заједно и гарант је и сад тако”, каже једна девојчица, такође иштићеница Дечијег села. Како кажу, они су знали да се М. Д. забавља са Стефаном, али да се у Дечијем селу није благонаклоно гледало на њихов однос, те да је можда то разлог бекства.“* У одељку IV Кодекса, тачка 5. наводи се да је „новинар дужан да поштује и штити права и достојанство деце, што је у овом тексту прекршено. Поново су изнете слике деце, наизменично се користе имена и иницијали корисника. Изношењем оваквих тврдњи, новинар је заправо открио и адресу становања ове деце, њихов положај, рањивост. Са друге стране, узимање изјава од других малолетника који се налазе у Дечијем селу је недопустиво. Нарочито испитивање малолетника у одсуству родитеља односно старатеља или васпитача који се о њима брину, манипулишући њима да изнесе ставове о својим другарима, коментаришући њихове емотивне односе. У недостатку чињеница, новинару никако не сме да буде дозвољено да коришћењем и манипулацијом малолетних лица долази до потребних података као и

да ова лица користи као додатни извор информација. Овим је прекршен одељак VI Кодекса, тачка 6. која се односи на то да се „малолетници се, по правилу, могу интервјуисати једино у присуству или уз сагласност родитеља односно старатеља.“, такође овај одељак говори о забрани злоупотребе емоција других људи, њихових емоција или незнања (тачка 7. овог одељка) у овом случају реч је о малолетној деци, која су рањива како због својих година, тако и чињенице да се налазе измештена из биолошких породица, а у блиским односима са малолетницима који су напустили установу и за којима се трага. Претпоставља се да деца нису упозната са тим које информације је оправдано износити, да ли је у реду коментарисати емотивни статус својих другара и сл.

- Такође, изношењем података о малолетницима, њихових слика и иницијала, а у другим текстовима и имена и презимена деце, подаци о школи и разреду који похађају, прекршен је одељак VII Кодекса који се односи на поштовање приватности малолетника.
- У штампаном издању дневних новина „Нова С“, бр. 286 година II од дана 4-5.06.2022. године, на страни бр. 11, налази се текст под насловом **„Побегла из Дечјег села због вршњачког насиља“**
 - У наведеном тексту се такође наводи низ паушално изнетих процена о разлозима због којих је малолетница напустила Дечије село, што се види и из самог наслова текста који неупитно указује да је малолетница жртва вршњачког насиља. Овакве чињенице се износе без претходне провере других извора, користе се подаци из изјаве коју је малолетница дала у Полицијској станици, а изнад самог наслова стоји текст (ПОТРЕСНА ИСПОВЕСТ ТИНЕЈДЕРКЕ Ј.Ш. (14)) – ИАКО Кодекс новинара Србије децидно указује да се „малолетници, по правилу, могу интервјуисати једино уз присуство или уз сагласност родитеља односно старатеља (одељак VI Кодекса, тачка 6.), као и чињеницу да „новинар никада не сме злоупотребити емоције других људи, њихово незнање или недовољну способност расуђивања“ (тачка 7. истог одељка Кодекса), свесни чињенице да је малолетну особа од 14 година са трауматичним искуством (издвајања из породице, промене средине, одласка из установе и потраге за њом, те проналаска, а свему томе су вероватно претходила и трауматична ситуација у породици због које је дошло до измештања) лако искористити за изношење различитих тврдњи о разлозима свог напуштања установе, користити њене емоције за добијање сензационалистичке информације, нарочито у форми „исповести“, али и недовољно знање о томе на који начин ће се њени подаци и изјава користити и ко ће све имати прилике да има увид у то, да ли ће чињеницу да је била потенцијална жртва насиља прочитати други људи, а не само они који би требало да је заштите од изложености насиљу и покрену различите поступке у циљу њене заштите. Чињеницу да се ради о „исповести“ малолетне девојчице од 14 година, не умањује ни присуство оца приликом саслушања у полицији, јер новинар као ни општа јавност нису упознати са чињеницама у вези са односима родитеља и деце у овој породици, сем чињенице да је девојчица измештена из биолошке породице и да се налази у установи већ неколико месеци.
 - Сматрамо да је дневна новина „Нова С“ на овакав начин прекршила више чланова Кодекса новинара Србије – у делу истинитости извештавања (одељак I), одговорност новинара (одељак IV), као и новинарску пажњу (Одељак V). На овај начин је угрожен интегритет

и безбедност малолетнице. Текст је написан на сензационалистички начин и не у функцији да се открије да ли је малолетница заиста била жртва и да се апелује на институције да преузму одговорност и заштите малолетно лице. Текст може да проузрокује и више негативних последица и по саму малолетницу, с обзиром да су у претходним текстовима на порталу изашле њене слике и пуно име и презиме, чак и школа и разред коју похађа, односно откривен је идентитет малолетног лица. Последице по раст и развој малолетнице могу да буду бројне од трауме, стигматизације, задиркивања другара, па све до секундарне трауматизације, што свакако није јавни интерес.

Сандра Перић